

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

**Základní škola Fr. Plamínkové s rozšířenou výukou jazyků
Praha 7, Františka Křížka 2**

Františka Křížka 2/490, 170 00 Praha 7 - Holešovice

Identifikátor školy: 600 039 404

Zřizovatel: Městská část Praha 7, nábr. Kpt. Jaroše 7, 170 00 Praha 7

Školský úřad Praha 7, Malířská 16, 170 00 Praha 7 - Bubeneč

Termín konání orientační inspekce: 14., 15. a 17. března 2000

Čj.	010 546/00-5106
Signatura	oa7ct104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Školní budova byla postavena roku 1886. V letošním školním roce má 17 tříd a 3 oddělení školní družiny. Zaměření na jazyky se datuje od roku 1966. Upravený vzdělávací program Základní škola se vyučuje podle dokumentu pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků č.j. 16 333/96-22-21.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání na prvním stupni

Škola má na prvním stupni 7 tříd 3. – 5. ročníku. Vyučování probíhá podle vzdělávacího programu č.j. 16 847/96-2 Základní škola s rozšířenou výukou cizích jazyků. Od třetího ročníku je zavedeno rozšířené vyučování angličtiny. Časová dotace jednotlivých předmětů není ve 4. a 5. ročníku v souladu s učebním plánem č.j. 16 333/96-22-21: ve výuce hudební a výtvarné výchovy a pracovních činností není dodrženo stanovené minimum týdenní dotace, ve výuce angličtiny je týdenní dotace o hodinu překročena. Organizace vyučování výtvarné výchovy a praktických činností ve dvouhodinových blocích vede v některých třídách k částečné obsahové duplicitě těchto předmětů. Z hlediska tělesného rozvoje žáků nejsou příliš vhodné ani dvouhodinové bloky tělesné výchovy.

Dílejší nedostatky v tematických plánech, vypracovaných učitelkami, se projevily tím, že v učivu vlastivědy a přírodovědy se v rozsahu stanoveném osnovami neobjevuje výchova ke zdraví, v 5. ročníku v českém jazyce není vyčleněno psaní a v matematice ve třetím ročníku nejsou plně akceptovány úpravy vzdělávacího programu č.j. 25 018/98-22, týkající se přesunu části tematického celku násobení a dělení ze druhého do třetího ročníku. Ve sledovaných hodinách byly výukové cíle reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu třídy a učebním osnovám. Jednotlivé hodiny byly pečlivě připraveny.

Ze sedmi třídních učitelek je pět s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro první stupeň, dvě učitelky mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro předměty druhého stupně. Další učitelé, z nich někteří bez odborné nebo pedagogické způsobilosti, se na výuce podílejí vyučováním cizích jazyků i dalších předmětů.

Výuka probíhá v tradičně uspořádaných třídách, vybavených běžnými didaktickými pomůckami. Estetická a informační úroveň prostředí působí celkem všedním dojmem, jen v některých třídách je znát invence a originalita třídních učitelů. Rezervy jsou ve využití dětských prací i názorného materiálu. V českém jazyce a v matematice jsou žákům k dispozici učebnice, které na sebe v jednotlivých ročnících navazují, v prvouce netvoří používané učebnice ucelenou řadu. Jen výjimečně používají učitelé alternativní zdroje informací. Počítačovou učebnu žáci prvního stupně ve vyučování nevyužívají.

Styl vyučování převážné většiny učitelů respektuje psychohygienické zásady, je však vzhledem k převažujícímu frontálnímu způsobu poněkud stereotypní. Aktivita učitelek často převažuje nad aktivitou žáků a vede děti k mechanickému plnění pokynů. Řízený rozhovor a práce s učebnicemi a s učebními texty jsou nejfrekventovanějšími metodami. Struktura hodin vychází především ze zvolených cílů a ze zavedených, vyzkoušených způsobů práce. V menší míře, než by odpovídalo věku dětí, se učitelky snaží aplikovat zásadu názornosti a oživit vyučování zařazováním didaktických her a dalších metod. Učitelé neuplatňují vnitřní diferenciaci podle vstupní úrovně, individuálního tempa, schopností a zájmů žáků. Ojedinele se ve výuce objevily věcné nepřesnosti.

Motivace je většinou nahrazena seznámením žáků s učivem nebo s cílem hodiny a občas

i využitím soutěživosti. Jako prostředku výchovného působení je v přibližně stejném rozsahu používáno pochvaly i pokárání. Nové pojmy jsou žákům trpělivě vysvětlovány a učitelky se snaží vytvářet dostatek prostoru pro pochopení a procvičení učiva.

Hodnocení žáků se omezuje na obecné výroky, adresované celé třídě. Podle zápisů ve vybraných sešitech a žákovských knížkách je klasifikace většinou přiměřená, v několika třídách však nevyvážená a neúplná, s absencí známek v předmětech s výchovným zaměřením. Jen u některých učitelek je běžnou součástí výuky práce s chybou, vedení dětí k sebereflexi, k sebehodnocení a ke vzájemnému hodnocení.

Jednání učitelů je přiměřené věku žáků. Interakce mezi učiteli a žáky vychází z dodržování stanovených pravidel i z osobnostního ladění jednotlivců a z uplatňování přirozené autority.

V malé části výuky učitelky úspěšně aplikují kooperativní techniky učení, efektivně rozvíjejí komunikativní dovednosti dětí a vedou je ke vzájemné spolupráci. Tato část výuky se vymyká popisovanému standardu i z hlediska příkladného uplatňování didaktických zásad, funkční motivace a aktivity žáků a je na vynikající úrovni.

Ve 3. – 5. ročníku jsou v průměrných podmínkách a s dílčími nedostatky v plánování uplatňovány běžné formy a metody vyučování. V oblasti motivace a hodnocení žáků jsou pozitiva a negativa v rovnováze. Dobrou úroveň má oblast interakce a komunikace. Kvalita vzdělávání na prvním stupni je průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání ve výuce cizích jazyků na druhém stupni

Jako první cizí jazyk se žáci učí angličtinu a jako druhý si volí francouzštinu nebo němčinu. Časová dotace hodin v těchto předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu pro třídy s rozšířeným jazykovým vyučováním. Kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky zajišťují učitelky většinou tím, že danou skupinu vedou několik let. Úroveň výuky garantují předmětové komise. Vedení školy nezařadilo nabídku nepovinných předmětů, vztahujících se k jazykovému vyučování, ale umožňuje, aby soukromá agentura ve škole zajišťovala výuku anglické konverzace. Tuto výuku hradí rodiče žáků. Pedagogická a odborná způsobilost učitelek je úplná ve francouzském jazyce, v anglickém a v německém u nadpolovičního počtu hodin (65 a 73 %). Škola má dostatečné množství učeben na dělení hodin jazyků, jedna je přímo zařízena jako jazyková pracovna angličtiny. V ostatních je základní vybavení a strohá výzdoba. Nekvalitní povrch tabulí v některých učebnách snižuje čitelnost záznamů ze zadních lavic.

Všechny sledované hodiny byly promyšleně připravené. Organizaci výuky, použité metody a formy práce přizpůsobují učitelky podle svých pedagogických zkušeností a osobní invence aktuální situaci ve třídách. Zaujetí a snaha naučit žáky jsou patrné. Žáci ve většině prokazují schopnost přiměřeně v cizím jazyce slovně i písemně reagovat. V hodinách se klade důraz na praktické zvládnutí jazyka v dialogích, neformálních a herních situacích. Žáci ve většině hodin sledují z magnetofonových záznamů interpretace textů rodilými mluvčími. Reprodukují slyšené a pracují s textem většinou bez obtíží. Často využívají různých nakopírovaných materiálů, které doplňují učebnice a cvičné sešity. Pracují ve skupinách, ve dvojicích, ojedinele je určitý úkol zadán jednotlivci.

Jako motivační prvek je většinou využito seznámení s plánem hodiny. V různé míře četnosti využívají vyučující souvislosti jazykových témat s reáliemi okolního světa a se zkušenostmi žáků.

Hodnocení žáků není u všech učitelek přiměřeně časté. V žákovských knížkách je jako podklad pro pololetní klasifikaci dostatečný počet známek za slovní i písemný projev.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky probíhá převážně v příslušném cizím jazyku a čeština se používá výjimečně. Ve většině sledovaných hodin byl patrný pozitivní vztah převažující části žáků k výuce.

V plánování výuky jazyků je výrazná převaha pozitiv, rovněž velmi dobré je současné personální zabezpečení výuky. Materiální vybavenost má slabá místa. Vyučující velmi dobře organizují výuku, velmi dobře motivují a hodnotí žáky, v komunikaci jsou kreativní. Výuka cizích jazyků je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání v dalších předmětech na druhém stupni

Učební plán je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Ve škole působí stabilizovaný, pedagogicky a odborně způsobilý sbor. Učitelé mají s jednou výjimkou mnohaletou praxi. Výuku plánují na základě svých zkušeností podle vlastního uvážení, a proto se liší i jednotlivé tematické plány téhož předmětu, pokud mu učí více učitelů. Předmětové komise se zabývají zlepšením materiální vybavenosti, rezervy mají v přípravě a koordinaci výuky. Učitelé mají k dispozici přiměřené množství převážně tradičních pomůcek, které doplňují a modernizují. Úprava učebního prostředí a tříd odpovídá míře invence a estetickému citění příslušného učitele, ve vyšších ročnících se na výtvarné úpravě tříd podílejí žáci.

Zaměření školy vytváří předpoklad, aby učitelé kladli na žáky větší nároky. Takto vnímané situaci přizpůsobují učitelé svůj styl práce a výběr předávaných informací tomu odpovídá. Některé metody výuky nejsou přiměřené věku žáků a vedou k poklesu jejich zájmu a ztrátě pozornosti, i když věcná správnost, obsažnost a kultivovanost projevu učitelů jsou na vysoké úrovni. Nejsou plně využity metody vedoucí k samostatnému učení, formulování a vyjádření vlastního názoru žáků. Část výuky, ve které je povzbuzována aktivita a je vytvářen prostor pro vlastní uplatnění žáků, je efektivní. Zápisy do školních sešitů jsou zpravidla přehledné, někdy připravené učitelkami na tabuli, někdy tvořené postupně během výkladu nebo shrnutí. Vhodně se používají i zápisy pracovní.

Ve většině hodin je motivace zařazena do úvodní části, kdy učitelka seznámí žáky s jejich náplní. Ve vhodných případech využívají učitelky aktualizace učiva, zpestřují výuku příklady ze života. Ve strukturách hodin je pamatováno na procvičení, zopakování a shrnutí probíraného učiva. Mezi jednotlivými předměty jsou velké rozdíly v četnosti klasifikací. Známech zapsaných v žákovských knížkách mají žáci dostatek v předmětech s větší hodinovou dotací, u většiny výchovných předmětů nemají žádné. Výjimkou je výtvarná výchova v některých třídách, kde je hodnocen každý výkres. V oblasti hodnocení žáků jsou mezi jednotlivými učitelkami velké kvalitativní rozdíly. Některé učitelky hodnotí žáky individuálně, některé frontálně, v některých hodinách žáci nebyli hodnoceni.

Stavba většiny hodin není taková, aby vytvářela prostor pro diskusi nebo pro uplatnění vlastního názoru. Dobrou úroveň komunikačních schopností prokazují žáci jen okrajově. Žáci k výuce projevují pozitivní vztah.

V plánování a přípravě výuky jsou pozitiva a negativa v rovnováze. Personální podmínky ve škole jsou velmi dobré. Zkušený sbor výuku dobře organizuje. Materiální podmínky jsou průměrné. Používané metody žáky málo aktivují. Průměrná je oblast motivace, hodnocení a komunikace.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledované oblasti dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky mají dobrou úroveň. Personální zabezpečení je velmi dobré, materiální podmínky jsou průměrné. Motivace, hodnocení, používané tradiční metody a formy vyučování mají v souhrnu průměrnou úroveň. Pozitiva a negativa zjištěná v oblasti komunikace a interakce jsou v rovnováze.

Ve vymezených oblastech je kvalita vzdělávání dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Vedení ve svém plánování vychází z realizování jazykového zaměření výuky školy. To je prioritou sledovanou dlouhodobými koncepčními záměry. V souvislosti s nimi se daří realizovat četné reciproční zájezdy žáků do cizích zemí, s cílem komunikovat v příslušných jazycích a poznat odlišnosti různých kultur. Práce školy vychází z dlouhodobé koncepce rozpracovávané do dvou typů měsíčních plánů. Jeden je určen učitelům a druhý žákům, oba jsou svým adresátům přístupné po dobu své platnosti v tak zvaném „informačním středisku“ pro učitele a ve třídách pro žáky. V učebním plánu pro tento rok byla ve čtvrtém a pátém ročníku chybně vřazena hodina anglického jazyka místo hodin praktických činností, hudební a výtvarné výchovy. Při plánování výuky dochází k nerespektování učebních osnov na prvním stupni, kde ve výuce vlastivědy a přírodovědy chybí blok výchovy ke zdraví a v pátém ročníku není zařazena výuka psaní. Nepovinné předměty nejsou s výjimkou třetího ročníku zařazovány do učebního plánu. Sedm ustavených předmětových komisí nemá příliš rozsáhlý program působení, protože početnost pedagogického sboru umožňuje prodiskutování a řešení běžné problematiky v každodenní praxi. Ve škole nejsou integrováni žáci se specifickými poruchami.

Při organizování postupuje vedení převážně cestou konsensu a domluvy s učiteli. V organizačním řádu jsou vymezeny kompetence jednotlivých členů vedení. Sbor je stabilizovaný a velikost školy umožňuje častý osobní kontakt mezi jednotlivými pracovníky a vedením. Pedagogická rada pravidelně hodnotí průběh a výsledky vzdělávání. Informační systém vůči učitelům vychází z nástěnek umístěných v chodbě „informačního střediska“. Zde mají učitelé k dispozici kopírku a různé tiskoviny. Pro rodiče rozdává vedení na začátku školního roku informační list s přehledem důležitých dat. Vedení komunikuje s rodiči také prostřednictvím rady školy, která byla ustanovena 1. 1. 1996. Svou velkou spokojenost s informačním systémem školy vyjádřili rodiče v zadaném dotazníku. Žákům je určen obsáhlý vnitřní řád školy. Řád se zabývá povinnostmi žáků, jejich práva v něm nejsou výrazně formulována. Výroční zpráva školy obsahuje všechny náležitosti a poskytuje čtenáři dostatek informací. Na veřejnosti se prezentuje škola občasně Než zazvoní, který za podpory vedení vydávají žáci vyšších ročníků.

Demokratický styl vedení školy vychází z osobního kontaktu ředitelky a její zástupkyně s pedagogickým sborem. Ředitelka učitele dobře zná, její zkušenost se sborem, ze kterého vyšla, je dlouholetá. Ponechává svým kolegyním a kolegovi prostor pro uplatnění projevené iniciativy. Pro hodnocení učitelů má vypracována kritéria, která byla zveřejněná na pedagogické radě.

Systém kontrolní činnosti není podložen konkrétními plány a spočívá v denním kontaktu vedení se sborem. Projednávání zjištěných skutečností má neformální charakter, nejsou však vyvozovány závěry a opatření. Nedostatkem je malý počet hospitací ve vyučování. Vedení má sice ucelený názor na jednotlivé pedagogy daný dlouhodobě sdílenou společnou zkušeností se školní prací, ale pro podnícení žádoucích kvalitativních změn ve výuce chybí znalost aktuálního stavu. Vedení nezjistilo fakt, že chybí podklady pro klasifikaci v předmětech

s výchovným zaměřením v některých třídách prvního stupně a v některých předmětech druhého stupně.

Hodnocení kvality řízení

Výrazné nedostatky v plánování jsou vyváženy převahou pozitiv v organizačním uspořádání školy a informačních systémů. Vedení a motivování pracovníků má dobrou úroveň. Systém a účinnost kontrolních mechanismů má při svých nedostatcích průměrnou úroveň.

Kvalita řízení je dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina školy č.j. 53/96-00 ze dne 23.2.1996
- Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1 9 1998
- Inspekční zpráva č.j. 0-01-7/403/96/R-Hzá
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Podkladová inspekční dokumentace základní školy
- Rozvrh hodin
- Výběr povinné dokumentace (katalogové listy, třídní knihy, třídní výkazy)
- Výroční zpráva školy za školní rok 1998/99
- Učební plán na školní rok 1999/2000 s výhledem
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30.9.1999
- Zápisy z pedagogických rad a provozních porad
- Vnitřní řád školy
- Informační list pro rodiče
- Dotazník pro rodiče žáka základní školy
- Zřizovací listina Rady školy při základní škole Fr. Plamínkové č.j. 84-UOZ 7/3
- Zápisy třídních schůzek
- Zápisy předmětových komisí a metodických sdružení
- Výběr žákovských písemností a žákovských knížek
- Tematické plány učitelů a vychovatelek

ZÁVĚR

Zásadní pozitiva

- Vynikající úroveň malé části výuky na prvním stupni.
- Velmi dobrá úroveň výuky cizích jazyků.

Zásadní negativa

- Nerespektování učebního plánu č.j. 16 333/96-22-21 v části výuky na prvním stupni.

- Nerespektování učebních osnov na prvním stupni: ve vlastivědě a přírodovědě chybí blok výchova ke zdraví, v 5. ročníku se neobjevuje výuka psaní.
- Chybějící podklady pro klasifikaci v předmětech s výchovným zaměřením v některých třídách na prvním stupni a v některých předmětech na druhém stupni.

Využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu je vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům efektivní.

Škola dosahuje v průměrných podmínkách dobrých výsledků ve vzdělávání. Řízení školy je dobré.

Výchovně vzdělávací práce školy je dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Josef Černý
Člen týmu	Mgr. Zdeněk Bělecký

V Praze dne 31. března 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ..6.4.2000.....

Razítko

Anna Hurychová

.....
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-04-19	010 627/00-5106
Zřizovatel	2000-04-19	010 628/00-5106
Rada školy	2000-04-19	010 629/00-5106

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2000-04-10	507/00	připomínky podány